

Messerschmitt Bf 109E-4[±]

VÝROBCE: Flying Styro Kit, ČR

Stavebnice RC minimakety stíhacího letounu se dodává ve vysoce předpracovaném stavu v barevně potištěné kartonové krabici s víkem. Na něm je velká fotografie sestaveného modelu, na bocích rozpracovaný model a dvě varianty zbarvení.

Na první pohled se zdá být model téměř hotový. Výrobce se ovšem snažil o co nejmaketovější vzhled, součástí stavebnice je tudíž množství detailů vakuovaných z PSH. Jejich úprava zabere podstatnou část doby potřebné k sestavení modelu. Díly jsou nastříkány z výroby, je ale vhodné dokoupit si barvy na obarvení řezných hran, jež by v barvě přírodního materiálu mohly působit rušivě.

Ve stavebnici je přiloženo lepidlo, tmel LA.

Stavební návod na pěti listech formátu A4 je podrobný, krok za krokem, doprovázený dokonalými instrukčními pérovkami. Obsahuje i výkresy některých dílů a přístrojové desky ve skutečné velikosti.

K němu bych měl pouze jedinou drobnou připomínku:

Model můžeme stavět ve dvou variantách – maketové, nebo letové, kdy jsou upřednostněny letové výkony. Ta je bez podvozku. Proto by stačila zmínka u bodu 16 návodu, že křídlo této verze v místě podvozku neupravujeme. V podobě, v jaké je dodává výrobce, je křídlo provedeno maketově s podvozkem zataženým.

Drak je, jak je u výrobce obvyklé, vakuován z extrudovaného polystyrenu. Trup je slepen výrobcem, stejně tak základ kabiny.

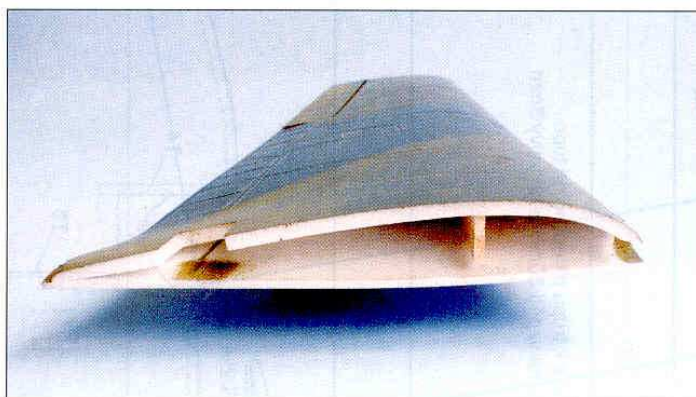
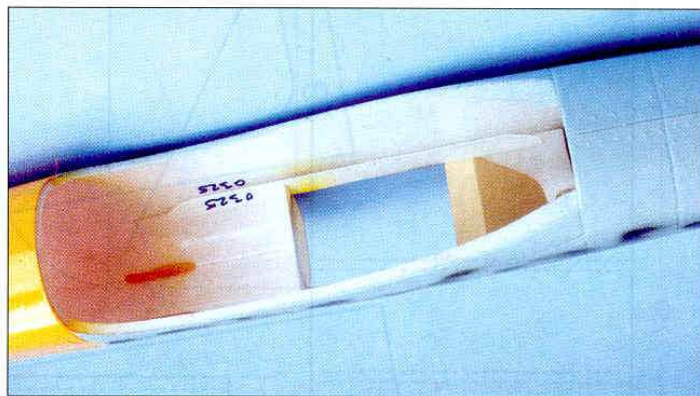
K lepení je doporučován tmel LA, sekundové lepidlo a epoxid. Stavbu urychlí použití lepidla UHU Por, jež je vynikající. Pro urychlení jsem je užil místo tmelu LA. Pozor,

natřené plochy musíme ustavit dobře napoprvé, je to kontaktní lepidlo a s díly po slepení již neheme.

Dokončování jsem zahájil trupem, jenž má na sobě množství detailů z PSH. Po jejich vyřezání ostrým nožem a rýsovací jehlou jsem je zapiloval a natřel barvami Agama. Škoda, že výrobce neudává odstíny použitých barev. Usnadnilo by to jejich výběr.

Vyřezávání rámu kabiny mi ulehčil smrkový hranol upnutý svíčkou k desce stolu. Díly z PSH jsem navzájem slepil Styrofixem,

Křídélka jsou naháněna torzně, náhony jsou zhotoveny výrobcem. Postačí podle návodu nalepit překližkové ovládací páky. Při ovládní se ocelová struna mírně ohýbala, což jsem napravit nalepením pásky extrudovaného polystyrenu před strunu.

Po slepení polovin křídla pěti-minutovým epoxidem jsem začal nalepovat detaily z PSH. Pro snížení aerodynamického odporu jsou chladiče otevřené. Kout mezi křídlem a trupem kryje přechod vakuovaný z PSH.

Po natření řezných hran barvami jsem přikročil k instalaci RC vybavení: regulátoru TEMA Supra 8, serv C141 a přijímače Potensky

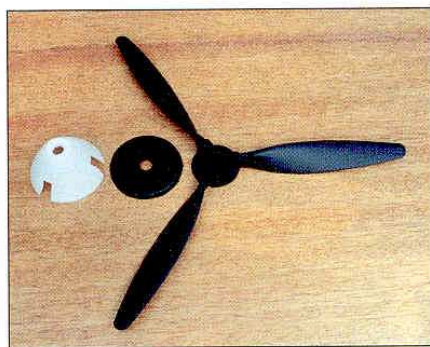
PSH na extrudovaný polystyren a rám kabiny na čirý výlisek UHU Porem.

Před lepením VOP si překontrolujeme, zda bude kolmá na SOP a její rovina rovnoběžná s dosedací plochou křídla.

Vyřezal jsem otvor pro „zasunutí“ ostruhy, čímž jsem vytvořil výstupní otvor pro chladič vzduch.

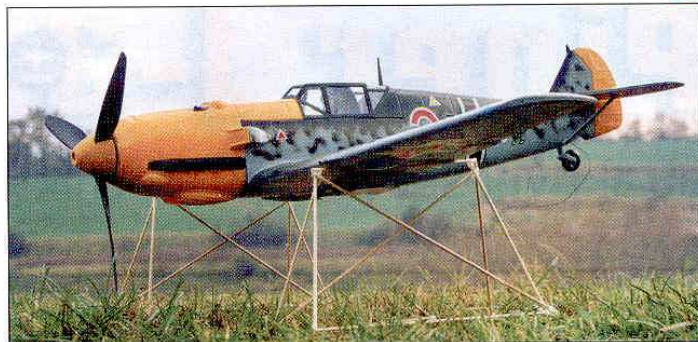
Poloviny křídla jsou z nestejně tlustých plátů, horní, namáhaný vzpěrem, je tlustší, což jistě potěší každého statika.

příjemné, stál na stole hoto-
vový mezek. Ještě jsem
slepil kozy pro fotografo-
vání a ukládání modelu.

Se sedmičlánkem Pa-
nasonic 250 mAh (NiCd)
byla hmotnost 280 g, se
sedmičlánkem NiMH
akumulátorů o kapacitě
650 mAh 298 g a s osmi-
článkem Saft VH AAA
(NiMH) 700 mAh 320 g.
Proudový odběr na po-

Smart Pico. Protože jsem stavěl
model s pevnou směrovkou, posta-
čila pouze dvě serva.

Výchylky jsem nastavil podle
návodu menší, důležitá je diferen-
ciace křídélků!

Křídélka i výškové kormidlo se
vychylují 10 mm nahoru a 5 mm
dolů. Pro pohon, sestávající z mo-
toru Speed 280, převodovky 4:1
a třílisté vrtule FSK, jsem v soula-
du s návodem uvažoval o použití
sedmi a osmičlánků různé kapacity.
Nad náběžnou část centroplánu
jsem umístil sedmičlánek NiCd
250 mAh a označil polohu akumu-
látorů při zadní doporučené poloze
těžiště 25 mm od náběžné hrany
centroplánu. Před a za akumulátory
jsou přepážky z extrudovaného po-
lystyrenu. Jejich dokonalé přilepení
zajistilo polyuretanové lepidlo.

Tím byl model připraven k letu.
Protože váł víchr s deštěm, dokon-
čil jsem ještě makety zbraní z přílo-
žené plastové trubky a pásků hnědé
lepící pásky. Ústí hlavní kulometů
a kanonů jsou kuželová. Snadno je
vytvářejeme kovovým hrotem, na-
příklad zabroušeným hřebíkem
ohřátým na vhodnou teplotu (nutno
vyzkoušet, trubky je
dost) a ochlazeným pod
tekoucí vodou.

Ke spolehlivému vle-
pení hlavní se opět
osvědčil UHU Por. Oba-
vy z vylomení během při-
stávání se ukázaly liché,
plastová trubka je dosta-
tečně pružná.

Po dvaceti dvou hodí-
nách práce, dlužno dodat

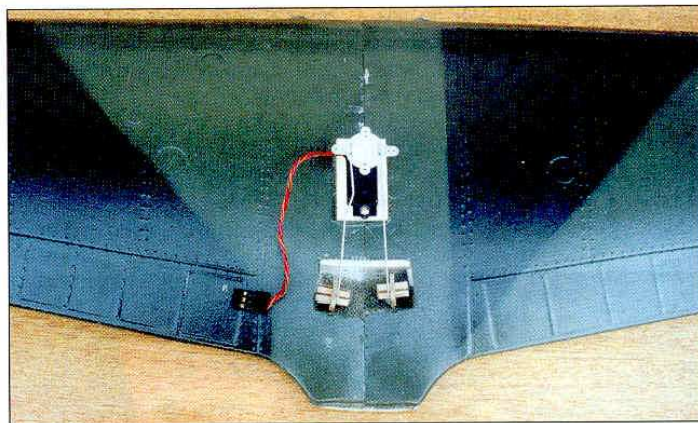
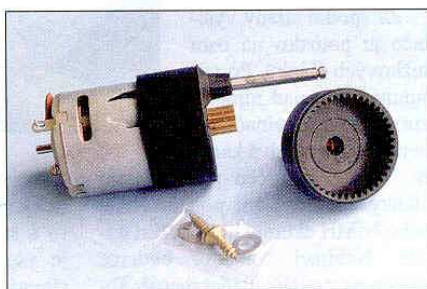

čátku činil na zemi 3,2 A ze sedmi-
článku a 4 A z osmičlánku. Proud
pro dvěstěosmdesátku únosné.

První lety se odbyvaly v chlad-
ném a deštivém podvečeru, vítr byl
do 3 m/s.

Vložil jsem sedmičlánek NiCd
a model hodil do vzduchu. Ejhle,
letěl, stačilo vytrimovat mírně kří-
délka a přitáhnout výškovku.

Na dvěstěosmdesátku mne pře-
kvapil poměrně svižným letem.
Zkusil jsem přemet, výkrut a let na
zádech. Po nastoupení jsem stáhl
plyn a dotahoval výškové kormid-
lo; model pouze přepadl vpravo

a po puštění výškovky sám srovnal.
Do vývrtky přepadl pouze na vr-
cholu přemetu – zdroje byly již ví-
ce než z poloviny vybité – při pl-
ném přitážení výškového kormidla.
Na vybrání stačila polovina otočky.
Po vytrimování byl schopen letět
sám.

Vyzkoušel jsem další zdroje,
s těžšími bylo nutné více přitá-
hnout, ale model byl stabilnější. Při-
stání bez podvozku nečiní problé-
my, zejména, zastaví-li se vrtule se
třetím listem svisle vzhůru. Pokud
tomu tak není, ůkneme na plyn.

Další lety jsem zaměřil na vytr-
valost. Se sedmičlánkem 250 mAh
byl let asi 4,5 min, se sed-
mičlánkem NiMH o ka-
pacitě 650 mAh 9 min
a osmičlánek ze sedmi-
stovek Saft mi připravil
šok: Šestnáct minut!
V ledovém mrholení to
nebylo potěšení, děkoval
jsem mezkovi, že je tak
stabilní a může létat bez
řízení, a hřál jsem si
zkrěhlé ruce v kapsách.

Letové vlastnosti modely byly
pro mne příjemným překvapením.
S dvěstěosmdesátkou létá jako stí-
hačka v cestovním režimu. Kdo za-
touží po bojových obratech, měl by
uvažovat o výkonnějším motoru,
například třístovce. S ní by tah vr-
tule mohl odpovídat hmotností mo-
delu.

Zvýšeným odběrem by se více
ohřály akumulátory, bylo by třeba
vyřešit jejich chlazení. Snad by po-
stačilo jejich upevnění suchým zip-
pem.

Na krabici stavebnice je fotogra-
fie dalšího stíhače, P-51. Můžeme
se těšit na souboje minimaket,
Mustang nebude určitě posledním
typem.

Stavebnice Messerschmittu Bf
109E-4 se prodává za 2000 Kč.

Jaroslav Kroufek

Technické údaje

Rozpětí	750 mm
Délka	634 mm
Plocha křídla	9,1 dm ²

*Výrobce, firma Flying Styro
Kit, se do uzávěrky k tomuto textu
nevyjádřil.*

